

Извештај о раду Националног савета за климатске промене за 2024. годину

Национални савет за климатске промене (у даљем тексту: Савет), као саветодавно тело Владе, успостављен је у складу са чланом 17. Закона о климатским променама („Службени гласник РС”, број 26/21) и представља један од најзначајних института постизања друштвеног и политичког консензуса о питањима климатских промена. Савет води, у својству председника, министар надлежан за заштиту животне средине, а чине га представници Министарства и других органа и организација, представници научне и стручне јавности, као и представници цивилног друштва, чија је област деловања од значаја за утврђивање и спровођење активности у области климатских промена, као и представник Повереника за заштиту равноправности.

Председник и чланови Савета именовани су Решењем Владе 24 Број: 119-9757/2024 од 10. октобра 2024. године, које је донето на 33. седници Владе Републике Србије. У 2024. години одржане су трећа и четврта седница Савета, и то 20. фебруара и 16. децембра 2024. године.

На трећој седници Савета одржаној 20. фебруара 2024. године, разматрана су следећа питања од значаја за област климатских промена на националном нивоу:

- Разматрање и усвајање Извештаја о раду Савета за 2021., 2022. и 2023. годину, у складу са Чланом 17. Закона о климатским променама и Чланом 14. Пословника о раду Националног савета за климатске промене.

- Представљање докумената јавних политика у области климатских промена: Стратегије нискоугљеничног развоја за период 2023-2030, са пројекцијама до 2050. године („Сл. гласник РС“, број 46/2023), коју је Влада Републике Србије усвојила у јуну 2023. године, ради утврђивања стратешких праваца деловања и јавне политике које се односе на ограничења емисија гасова са ефектом стаклене баште на нивоу целе привреде као и транспарентног и тачног праћења достизања тих ограничења емисија. У децембру 2023. године, Влада је усвојила Програм прилагођавања на измењене климатске услове за период од 2023. до 2030. године („Сл. гласник РС”, број 119/23), чији је саставни део и Акциони план за његово спровођење који обухвата период од 2024. до 2026. године и садржи 25 мера које су идентификоване као најхитније да би се спречило вишеструко повећање штета и губитака услед утицаја климатских промена, као и финансијски, институционални и временски оквир за њихово спровођење и праћење.

- Представљање усвојених подзаконских аката у складу са Законом о климатским променама, и то: Правилника о подацима о економичности потрошње горива и емисијама CO₂ из нових путничких возила („Сл. гласник РС“, бр. 107/2022, 71/2023), затим, Уредбе о врстама података, органима и организацијама и другим физичким и правним лицима која достављају податке за израду Националног инвентара гасова са ефектом стаклене баште („Сл. гласник РС”, број 43/2023) и Правилника о садржини Националног инвентара гасова са ефектом стаклене баште и Националног извештаја о инвентару гасова са ефектом стаклене баште („Сл. гласник РС”, број 55/2023), којима се уређују питања од значаја за Национални систем инвентара ГХГ. Такође, усвајањем Правилника о верификацији и акредитацији верификатора извештаја о емисијама гасова са ефектом стаклене баште („Сл. гласник РС“, број 107/2021), Уредбе о врстама активности и гасовима са ефектом стаклене баште („Сл. гласник РС“, број 13/2022) и Правилника о мониторингу и извештавању о емисијама гасова са ефектом стаклене баште („Сл. Гласник РС“, број 118/2023),

успостављен је систем мониторинга, извештавања, верификације и акредитације – четири кључна института у систему смањења емисија ГХГ.

- Представљање напретка на изради националних извештаја према Оквирној конвенцији УН о промени климе и Споразуму из Париза: Други двогодишњи извештај Републике Србије према Оквирној конвенцији УН о промени климе, усвојен 20. новембра 2023. године и Трећи извештај Републике Србије према Оквирној конвенцији УН о промени климе, усвојен 01. фебруара 2024. године.

- Представљање основних информација и закључака са 28. Конференције УН о промени климе у Дубаију, Уједињени Арапски Емирати (COP 28) која је одржана у периоду од 30. новембра до 12. децембра 2023. године.

- Представљање веб-портала са релевантним националним климатским подацима - Дигитални атлас климе Србије, а такође, дискутовало се и о осталим питањима од значаја за област климатских промена на националном нивоу.

Записник са треће седнице Савета доступан је на интернет презентацији Министарства заштите животне средине.

На четвртој седници Савета одржаној 16. децембра 2024. године, разматрана су следећа питања од значаја за област климатских промена на националном нивоу:

- Представљање активности и приоритета Министарства заштите животне средине у области климатских промена, које се односе на израду националних извештаја према Оквирној конвенцији УН о промени климе и Споразуму из Париза, тј. припрему Првог двогодишњег извештаја о транспарентности, као и комбинованог Четвртог националног извештаја и Другог двогодишњег извештаја о транспарентности Србије као и израду Предлога уредбе о листи органа и организација, садржини и форми извештаја о спроведеним мерама прилагођавања на измењене климатске услове. Законом о климатским променама и релевантним подзаконским актима, успостављен је и операционализован систем за издавање дозвола за емисије гасова са ефектом стаклене баште оператерима стационарних постројења, односно систем за мониторинг, извештавање и верификацију. Додатно је истакнуто да је Министарство заштите животне средине носилац функције и улоге Националне контакт особе за Зелени климатски фонд, једног од кључних специјализованих фондова Оквирне конвенције УН о промени климе и главни фонд за финансирање у области борбе против климатских промена.

- Представљање резултата 29. Конференције УН о промени климе, која је одржана у Бакуу, Азербејџан, у периоду од 11. до 22. новембра 2024. године.

- Представљање Интегрисаног националног енергетског и климатског плана Републике Србије за период до 2030. године са визијом до 2050. године (ИНЕКП), који је, на предлог Министарства рударства и енергетике, усвојила Влада, у јулу 2024. године.

- Представљање Заједничке понуде организација УН у циљу повећања климатске амбиције Републике Србије.

Записник са четврте седнице Савета доступан је на интернет презентацији Министарства заштите животне средине.